

แนวทางการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหารภายใต้วิธีปกติใหม่ (SAN&SAN Plus)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในการควบคุมดูแลให้สถานประกอบกิจการด้านอาหารตามหมวด ๘ ตลาด สถานที่จำหน่ายอาหาร และสถานที่สะสมอาหาร และหมวด ๙ การจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณสุข ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติฯ กฎหมาย ประภากกระวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(๑) ออกอับบัญญัติท้องถิ่น กำหนดศุลกาณฑ์ด้านสุขาภิบาลอาหาร สำหรับควบคุมตลาด สถานที่จำหน่ายอาหาร สถานที่สะสมอาหาร การจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณสุข ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยสถานประกอบกิจการต้องขอรับใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้ง

(๒) ตรวจสอบความคุ้มผู้ประกอบกิจการตลาด สถานที่จำหน่ายอาหาร สถานที่สะสมอาหาร การจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณสุข ให้เป็นไปตามข้อบัญญัติท้องถิ่น

(๓) แนะนำให้สถานประกอบกิจการด้านอาหาร ที่ได้รับใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้งปฎิบัติให้เป็นตามเงื่อนไขที่กำหนดให้ไว้ในใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้ง ข้อบัญญัติท้องถิ่น และพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(๔) ให้คำแนะนำแก่สถานประกอบกิจการด้านอาหารในพื้นที่ที่พัฒนาปรับปรุงให้ได้มาตรฐานด้านสุขาภิบาลอาหาร ตามที่กำหนดในข้อบัญญัติท้องถิ่น กฎหมาย ประภากกระวง และพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(๕) รายการส่วนท้องถิ่น สามารถขับเคลื่อนให้สถานประกอบกิจการด้านอาหารดำเนินการตามกฎหมาย ดังกล่าว ผ่านการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ประกอบกิจการด้านอาหารมีความรู้ ความเข้าใจมาตรฐาน ด้านสุขาภิบาลอาหารที่กำหนดในกฎหมาย โดยใช้ระบบแพลตฟอร์ม foodhandler รวมถึงการให้ป้ายรับรอง มาตรฐานสุขาภิบาลอาหาร SAN / SAN Plus กับสถานประกอบกิจการด้านอาหาร ได้แก่ ตลาดประเภทที่ ๑ ตลาดประเภทที่ ๒ สถานที่จำหน่ายอาหาร สถานที่สะสมอาหาร และการจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณสุข ที่สามารถดำเนินการได้ตามที่กฎหมายกำหนด และสามารถยกระดับมาตรฐานสุขาภิบาลอาหารภายใต้วิธีปกติใหม่ รายละเอียด ดังนี้

๕.๑ เกณฑ์การรับรองมาตรฐานด้านสุขาภิบาลอาหาร SAN (แซน) ประกอบด้วย

(๑) สถานประกอบกิจการด้านอาหาร มีใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้งออกโดยราชการส่วนท้องถิ่น

(๒) ผู้ประกอบกิจการและผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบกิจการด้านอาหารผ่านการอบรมความรู้ ด้านการสุขาภิบาลอาหาร ดังนี้

- สถานที่จำหน่ายอาหาร และการจำหน่ายอาหารในที่หรือทางสาธารณสุข ผู้ประกอบกิจการและผู้สัมผัสอาหาร ผ่านการอบรมหลักสูตรการสุขาภิบาลอาหารสำหรับผู้ประกอบกิจการและสำหรับผู้สัมผัสอาหาร ตามที่กรมอนามัยกำหนด

- ตลาด และสถานที่สะสมอาหาร ผู้ประกอบกิจการ ผู้ขายของ/ผู้ขายของ ผ่านการอบรมหรือได้รับความรู้ด้านสุขาภิบาลอาหาร ตามที่กรมอนามัยหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

(๓) สถานประกอบกิจการด้านอาหาร ประเมินคน用餐ตามมาตรฐานสุขागิบลอาหาร SAN ของกรมอนามัย
บนแพลตฟอร์ม foodhandler ประกอบด้วย

- สถานที่จำหน่ายอาหาร จำนวน ๒๐ ช้อป
- สถานที่สะสมอาหาร จำนวน ๒๐ ช้อป
- ตลาดประภาก๊ะ ๑ จำนวน ๒๐ ช้อป
- ตลาดประภาก๊ะ ๒ จำนวน ๒๐ ช้อป
- การจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ จำนวน ๒๐ ช้อป

(๔) เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอ หรือเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลในเขตพื้นที่ หรือเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพส่วนตำบลในเขตพื้นที่ เข้าไปประเมินรับรอง
สถานประกอบกิจการด้านอาหารในแพลตฟอร์ม foodhandler

(๕) สถานประกอบกิจการด้านอาหารที่ปฏิบัติตามขั้นตอน ที่ ๑ ถึง ๔ และผ่านการรับรอง
จากเจ้าหน้าที่ สถานประกอบกิจการด้านอาหาร จะได้รับป้ายสัญลักษณ์ SAN

๕.๒ เกณฑ์การรับรองมาตรฐานด้านสุขागิบลอาหาร SAN Plus (แขวนพัดส์) ประกอบด้วย

(๑) สถานประกอบกิจการด้านอาหารผ่านเกณฑ์การรับรองมาตรฐานด้านสุขागิบลอาหาร SAN (แขวน)
(๒) สถานประกอบกิจการด้านอาหาร ผ่านเกณฑ์การรับรองมาตรฐานด้านสุขागิบลอาหารระดับ
SAN Plus ตามข้อกำหนดเพิ่มเติมของแต่ละสถานประกอบกิจการด้านอาหาร

(๓) เจ้าหน้าที่ศูนย์อนามัยร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจังหวัด เจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอ และ
เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าไปประเมินรับรองสถานประกอบกิจการในแพลตฟอร์ม foodhandler

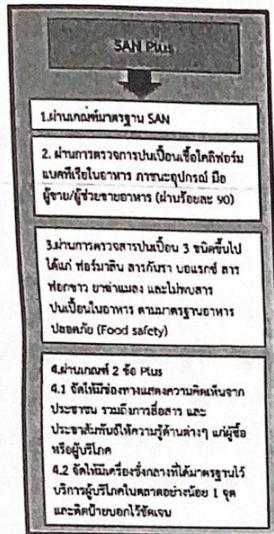
(๔) สถานประกอบกิจการด้านอาหารที่ปฏิบัติตามขั้นตอน ที่ ๑ ถึง ๓ และผ่านการรับรองจากเจ้าหน้าที่
สถานประกอบกิจการด้านอาหาร จะได้รับป้ายสัญลักษณ์ SAN Plus มีอายุ ๑ ปี ตามอายุของใบอนุญาต หรือหนังสือ
รับรองการแจ้ง แล้วแต่กรณี

๕.๓ บทบาทหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นและสถานประกอบกิจการด้านอาหาร

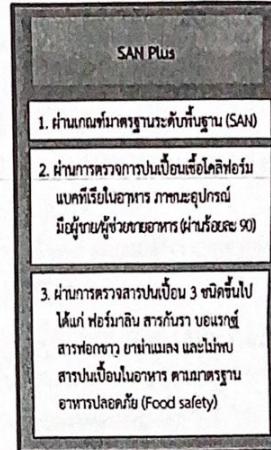
(๑) ราชการส่วนท้องถิ่น ต้องกำกับดูแลให้สถานประกอบกิจการมาดำเนินการ ต่ออายุใบอนุญาต
ก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ กรณีหนังสือรับรองการแจ้งต้องชำระค่าธรรมเนียมรายปี ตามที่ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนด

(๒) สถานประกอบกิจการด้านอาหาร ต้องดำเนินการขอต่ออายุใบอนุญาตก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ กรณี
หนังสือรับรองการแจ้งต้องชำระค่าธรรมเนียมรายปี และหากประสงค์ขอรับการรับรองมาตรฐาน SAN / SAN Plus ให้
ดำเนินการประเมินรับรองสถานประกอบกิจการในแพลตฟอร์ม foodhandler

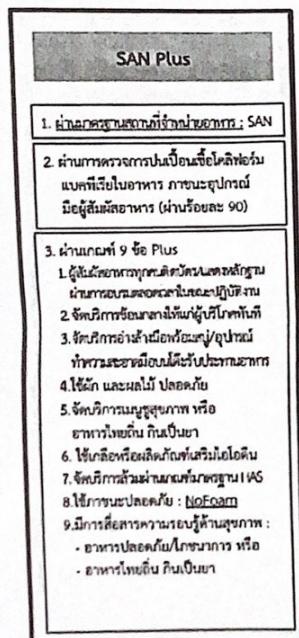
๑. ตลาดประภากลางที่ ๑

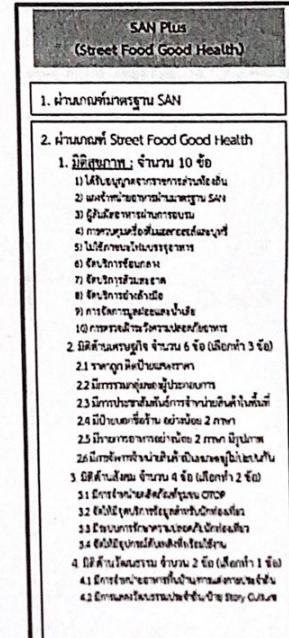
๒. ตลาดประภานี้

๓. สถานที่จำหน่ายอาหาร

๔. การจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสารบารณะ

มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารภายใต้วัสดุชีวิตปกติใหม่ “สะอาด ปลอดภัย ได้มาตรฐาน” SAN&SAN Plus โดยมาตรฐาน SAN มุ่งเน้นไปที่ปัจจัยที่เป็นสาเหตุให้อาหารไม่สะอาดและเกิดการปนเปื้อน ๕ ปัจจัย (สถานที่ อาหาร ภาชนะอุปกรณ์ บุคคล สัตว์และแมลงนำโรค) ซึ่งเป็นการนำคำ ๓ คำ มารวมกัน ดังนี้

- S = Sanitation (สุขาภิบาลอาหาร) คือ การบริหารจัดการและควบคุมสิ่งแวดล้อม รวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมปรุงและจานน้ำยาอาหารเพื่อทำให้อาหารสะอาด ปลอดภัย

- A = Accountability (ความรับผิดชอบ) คือ ความรับผิดชอบในการตรวจประเมิน และการวิเคราะห์ ความเสี่ยงต่างๆ นำไปสู่การสื่อสารเพื่อสร้างความตระหนักรู้ในการป้องกันโรค

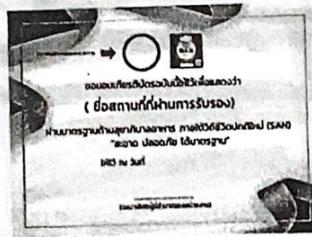
- N = Network (เครือข่าย) คือ การดำเนินงานร่วมกันของเจ้าหน้าที่และผู้ประกอบกิจการ ในงานด้านอาหารและโภชนาการ เพื่อคุ้มครองความปลอดภัยด้านอาหารให้แก่ผู้บริโภค

พร้อมทั้งได้มีการยกระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานจาก SAN เป็น SAN Plus โดยมีข้อกำหนดเพิ่มเติม เช่น ด้านซึ่วภาพ เค米 โภชนาการ คุ้มครองผู้บริโภค เป็นต้น และสามารถรายละเอียดของมาตรฐาน SAN&SAN Plus รวมถึงแนวทางรับรองมาตรฐานการสุขาภิบาลอาหารของทุกสถานประกอบกิจการได้บนเว็บไซต์ ของสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ ในหัวข้อ 03 สุขาภิบาลอาหาร หรือ <https://shorturl.asia/e1EB8>

แนวทางการดำเนินงานตรวจสอบสถานที่ที่ไม่ต้องขอรับใบอนุญาหรือหนังสือรับรองการจังตาม
พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
กรณีการจัดบริการอาหารที่ไม่มีการจัดเก็บค่าใช้จ่ายจากการรับบริการ
ตามมาตรฐานสุขागิบาลอาหารภายใต้วิธีชีวิต ปกติใหม่

สถานที่ที่ไม่ถูกบังคับตามกฎหมาย คือ สถานที่ที่มีการปูง-ประกอบอาหาร เพื่อเป็นสวัสดิการ จัดเลี้ยง แต่ไม่ใช่การจัด
จำนำ ให้แก่ สถานที่ประกอบอาหารผู้ป่วยในโรงพยาบาล (เฉพาะโรงพยาบาลที่มีบริการอาหารแต่ผู้ป่วยสาหัส,
โรงพยาบาลโรงเรียน (เฉพาะโรงเรียนที่มีบริการเตโคริการอาหารกลางวัน), โรงพยาบาล/สุขกรรม ของสถานพินิจ/ศูนย์ฝึกและ
อบรมเด็กและเยาวชน/เรือนจำ/หัตถสถาน/สถานกักขัง/ค้ายาหาร และโรงพยาบาลส่วนตัว(วัด มัสยิด โบสถ์)
โดยจะต้องมีการดำเนินการ ดังนี้

- ๑) ผู้ดูแลและผู้ปฏิบัติงานในสถานที่นั้นผ่านการอบรมหลักสูตรการสุขागิบาลอาหารสำหรับผู้ประกอบกิจการ
และสำหรับผู้สัมผัสอาหาร ตามที่กรมอนามัยกำหนด
- ๒) สถานที่นั้นต้องปฏิบัติตามมาตรฐานสุขागิบาลอาหาร SAN ของกรมอนามัยได้อย่างครบถ้วน
- ๓) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ร่วมกับ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ หรือ
โรงพยาบาล /ศูนย์อนามัย/กรมอนามัย เข้าตรวจสอบให้กับสถานที่นั้น หากสถานที่นั้นสามารถดำเนินการในข้อ ๑)
และ ๒) ได้อย่างครบถ้วนให้ดำเนินการออกการรับรองเป็นเกียรติบัตรให้กับสถานที่นั้น

๔) หน่วยงานประเมินรับรองส่งรายงานสถานที่ที่ผ่านการประเมินรับรองผ่านระบบ google form ของกรมอนามัย
ปีละ ๑ ครั้ง (<https://shorturl.asia/pmbGU>) โดยไปต้องลงทะเบียนในระบบ foodhandler

ส่วนในกรณีการจัดบริการอาหารแบบโรงทาน/แจกอาหาร ให้ดำเนินการตามหลักสุขागิบาลอาหาร ๕ ปัจจัย
โดยไม่ต้องดำเนินการขอมาตรฐาน SAN แต่อย่างใด

หมายเหตุ : สถานที่ที่ไม่ถูกบังคับตามกฎหมาย จะไม่มีการประเมินรับรองในส่วนของ SAN Plus เมื่อจากระดับ SAN Plus
จะเน้นไปที่สถานประกอบกิจการค้านอาหารที่ถูกห้องมาตรฐาน และประขาณสามารถเข้าถึงและใช้บริการได้

รายละเอียดคุณลักษณะป้าย/สัญลักษณ์

ป้าย/สัญลักษณ์ SAN และ SAN Plus

๑. ทำด้วยวัสดุที่มีคุณภาพ มีการรับประทานคุณภาพของวัสดุและการพิมพ์ ระยะเวลา ๑ ปี เช่น สติกเกอร์ กระดาษ พลาสติก พิวเจอร์บอร์ด อะคริลิค ไวนิล เป็นต้น หรือ เป็น File ดิจิทัล โดยป้ายมีขนาดเหมาะสม กับพื้นที่ของสถานประกอบกิจการ ซึ่งมีขนาดป้ายที่แนะนำดังนี้

๑.๑) ขนาด ๑๐๐ x ๑๐๐ เซนติเมตร

๑.๒) ขนาด ๕๐ x ๕๐ เซนติเมตร

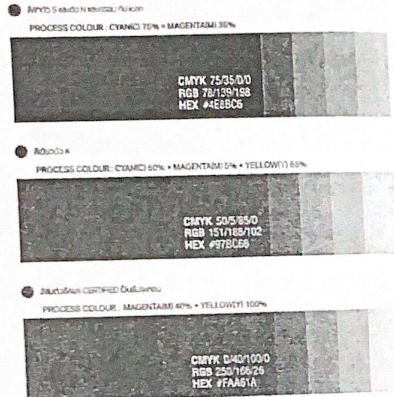
๑.๓) ขนาด ๓๐ x ๓๐ เซนติเมตร

๑.๔) ขนาดป้าย ๑๐ x ๑๐ เซนติเมตร

ทั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถปรับขยายขนาดของป้ายได้ตามความเหมาะสม โดยตราสัญลักษณ์ รูปทรง และค่าสีมาตรฐาน ต้องเป็นไปตามที่กำหนด

๒. ห้ามตัดแปลง แก้ไข และเปลี่ยนแปลงรูปแบบป้ายโดยเด็ดขาด

รายละเอียดพร้อมรูปแบบป้าย/สัญลักษณ์ SAN (แขน)

พื้น RGB 78/139/198

เนื้องอกเจาะขาด

ตัวหนังสือเจาะขาด
พื้นทึบ Sanitation, Network สี RGB 78/139/198
พื้นทึบ Accountability สี RGB 151/188/102

ตัวหนังสือเจาะขาด
สะอาด ปลอดภัย ได้มาตรฐาน

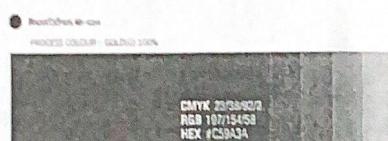
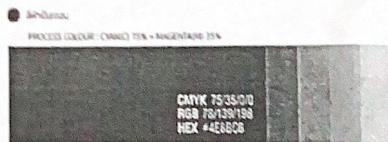
QR Code แสดงความพึงพอใจ
ของผู้ใช้บริการ โดยข้อมูล
ทั้งหมด หน่วยงาน อปท.
สามารถเข้าไปได้ที่เว็บไซต์
สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ
หรือ <https://shorturl.asia/rE0gS>

กรอบเจาะขาด โดยแสดงชื่อ
ของสถานประกอบกิจการ
พร้อมวันหมดอายุ

โลโก้กระทรวงสาธารณสุข

รายละเอียดพร้อมรูปแบบป้ายสัญลักษณ์ SAN Plus (แซนพลัส)

ไอคอน RGB 197/154/58

โลโก้การตรวจสอบมาตรฐานสุข

โลโก้กระทรวงมหาดไทย

พื้น RGB 197/154/58

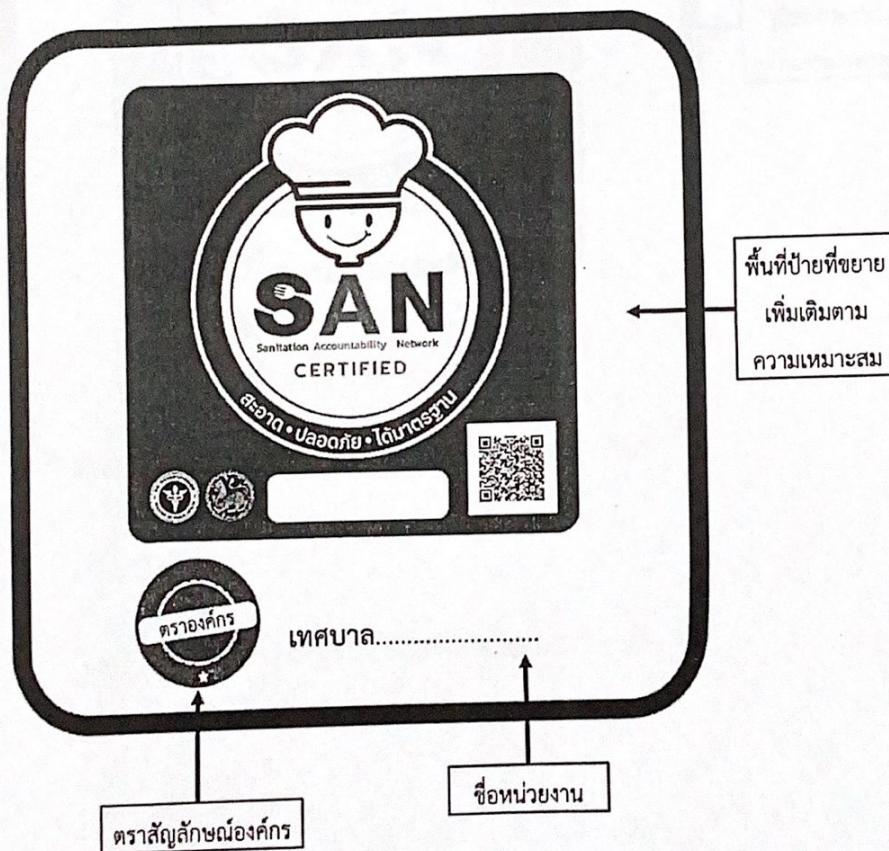
เล็บนกเจ้าขาด

ตัวหนังสือเจ้าขาด
สะอ่าค ปลอกด้วย ได้มากครุยาน

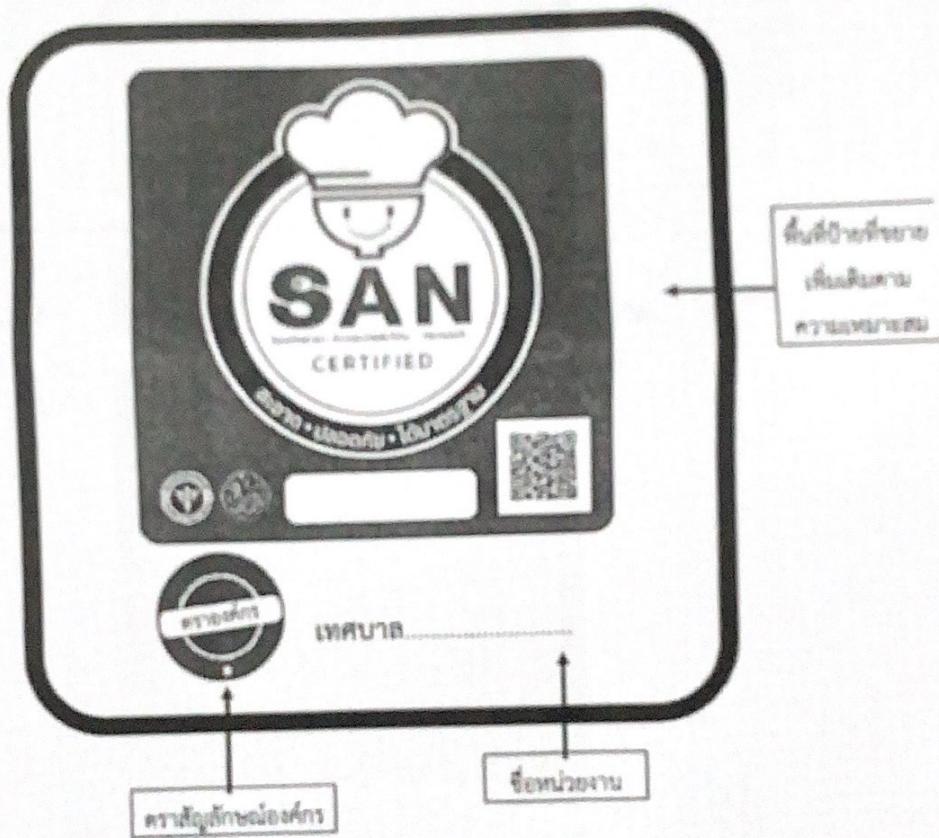
QR Code แสดงความพึงพอใจ
ของผู้ใช้บริการ โดยข้อมูล
ทั้งหมด หน่วยงาน อปท.
สามารถเข้าไปดูได้ที่เว็บไซต์
สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ
หรือ <https://shorturlAsia/E0qS>

กรอบเจ้าขาด
โดยแสดงชื่อของ
สถานประกอบกิจการ
พร้อมวันหมดอายุ

ในการพิสูจน์งานองค์กรป้องกันส่วนท้องถิ่นต้องการเพิ่มเติมสัญลักษณ์ของหน่วยงาน สามารถปฏิบัติตามดังนี้ คือ ให้ทำการขยายป้ายเพิ่มเติมตามความเหมาะสมจากขนาดที่กำหนด และใส่สัญลักษณ์รวมถึงชื่อของหน่วยงานท้านล่างป้ายสัญลักษณ์ SAN (แขน) หรือ SAN Plus (แขนแพลส์) รวมทั้งสามารถเพิ่มเติมในส่วนของลายเข็นต์สัญลักษณ์ขององค์กร ทั้งนี้ ห้ามตัดแปลง แก้ไข และเปลี่ยนแปลงรูปแบบบนป้าย SAN&SAN Plus โดยเด็ดขาด รายละเอียดแสดงดังรูปต่อไปนี้

ตัวอย่าง การจัดทำป้าย SAN ร่วมกับตราสัญลักษณ์ขององค์กร

ผู้ผลิต การติดตามเชิงลึก SAN Plus ร่วมกับการติดตามเชิงลึกที่ตรวจสอบทั่วไป

ตัวอย่าง การซื้อขายป้ายชื่อกำกับตราสัญลักษณ์ขององค์กร

ป้ายบาร์อย่างมาตรฐานสุขาภิบาลอาหาร ภายใต้ชื่อชิวิตปกติใหม่
“สะอาด ปลอดภัย ให้มาตรฐาน”

ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2567 เป็นต้นไป ให้ยกเลิกการใช้ป้ายบาร์อย่างมาตรฐานสุขาภิบาลอาหาร ผังต่อไปนี้

คีโน่ Clean Food Good Taste

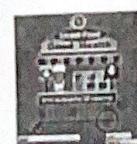
ป้ายคลาสสิก น้ำเงิน

คีโน่ Clean Food Good Taste Plus

ป้ายคลาสสิก ขาว

ดีทู Street Food Good Health

หมายเหตุ หากป้ายบาร์ของคุณไม่เหมือนอย่างการรับรอง สามารถได้รับสิ่งล้วนอายุการรับรอง หลังจากนั้น
ให้ผู้ประกอบการดำเนินการตามมาตรฐานสุขาภิบาลอาหาร ภายใต้ชื่อชิวิตปกติใหม่ (SAN&SAN Plus)